

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

523. SESJA PLENARNA EKES-U W DNIACH 22 I 23 LUTEGO 2017 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie mechanizmów rozstrzygania sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w Unii Europejskiej”

[COM(2016) 686 final – 2016/0338 (CNS)]

(2017/C 173/05)

Sprawozdawca: **Krister ANDERSSON**

Wniosek o konsultację	Rada Unii Europejskiej, 16.2.2017
Podstawa prawna	Art. 115 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	2.2.2017
Data przyjęcia na sesji plenarnej	22.2.2017
Sesja plenarna nr	523
Wynik głosowania	174/0/2
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady mający na celu usprawnienie mechanizmów rozstrzygania sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w UE.

1.2. EKES podziela zdanie Komisji, że jedną z największych przeszkód podatkowych na jednolitym rynku jest podwójne opodatkowanie. Pilnie potrzeba mechanizmów pozwalających na szybsze i bardziej zdecydowane rozstrzygnięcie przypadków podwójnego opodatkowania pojawiających się między państwami członkowskimi.

1.3. EKES stwierdza, że samo wyeliminowanie podwójnego opodatkowania nie wystarczy do stworzenia równych warunków działania w dziedzinie opodatkowania. Uważa, że UE potrzebuje wspólnych pozytywnych, przyszłościowych ram opodatkowania przedsiębiorstw.

1.4. EKES wyraża zadowolenie z faktu, że proponowana dyrektywa dodaje ukierunkowane pakiety środków egzekucyjnych, aby wyeliminować najważniejsze niedociągnięcia unijnej konwencji arbitrażowej⁽¹⁾.

1.5. EKES z dużym zadowoleniem przyjmuje fakt, że w sytuacji, kiedy państwa członkowskie nie wszczynają automatycznie procedury arbitrażowej, podatnik będzie mógł zwrócić się do sądu krajowego o podjęcie koniecznych kroków umożliwiających utworzenie komisji arbitrażowej, która wyda ostateczną, wiążącą decyzję w danej sprawie w określonych ramach czasowych.

⁽¹⁾ Konwencja w sprawie eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków przedsiębiorstw powiązanych (90/436/EWG).

1.6. EKES popiera inicjatywę Komisji, by rozszerzyć obecne monitorowanie działań krajowych na wszystkie przypadki sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w sytuacjach transgranicznych w cyklu rocznym, tak by ocenić, czy cele dyrektywy zostały spełnione.

1.7. Komitet przyjmuje też zadowoleniem pozostawienie państwom członkowskim elastyczności w dwustronnym uzgadnianiu mechanizmów pozasądowego rozstrzygnięcia sporów w poszczególnych przypadkach. Ułatwia to rozstrzygnięcie w sytuacjach wielostronnych, kiedy dany spór musi zostać rozstrzygnięty nie tylko na poziomie UE, ale również w odniesieniu do państw trzecich za pomocą umów dwustronnych.

1.8. EKES popiera przepis, że właściwe organy mogą opublikować ostateczne orzeczenie za zgodą wszystkich podatników, których dotyczy sprawa.

1.9. Komitet pragnie podkreślić, że wdrożenie omawianego wniosku jest sprawą pilną. Liczba i skala przypadków podwójnego lub wielokrotnego opodatkowania rośnie. Nie ma tu miejsca na opóźnienia.

2. Kontekst i wniosek Komisji

2.1. Jednym z głównych problemów, z jakimi zmagają się obecnie przedsiębiorstwa prowadzące działalność transgraniczną, jest podwójne opodatkowanie. Istnieją już mechanizmy rozstrzygnięcia sporów dotyczących podwójnego opodatkowania. Są to procedury wzajemnego porozumiewania (MAP) przewidziane w konwencjach w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, do których przystąpiły państwa członkowskie, a także w unijnej konwencji arbitrażowej w sprawie eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków przedsiębiorstw powiązanych.

2.2. Mimo że istniejące mechanizmy w wielu przypadkach dobrze się sprawdzają, trzeba je usprawnić pod względem dostępu podatników do tych mechanizmów, ich zakresu, terminowości i zdolności rozstrzygnięcia. Ponadto tradycyjne metody rozstrzygnięcia sporów nie odpowiadają już w pełni obecnemu złożonemu otoczeniu podatkowemu, które wiąże się z licznymi zagrożeniami.

2.3. Proponowana dyrektywa koncentruje się na działalności gospodarczej i przedsiębiorstwach, będących głównymi zainteresowanymi podmiotami, które dotyka sytuacja w zakresie podwójnego opodatkowania. Opracowano ją z wykorzystaniem istniejącej unijnej konwencji arbitrażowej, która przewiduje już obowiązkowy wiążący mechanizm arbitrażowy, lecz rozszerzono jej zakres na obszary, których ta konwencja obecnie nie obejmuje, oraz dodano ukierunkowane pakiety środków egzekucyjnych, aby wyeliminować najważniejsze niedociągnięcia tego mechanizmu pod względem jego skuteczności i egzekucji orzeczeń. W rezultacie w zakres wniosku wchodzi wszystkie spory, które dotyczą podwójnego opodatkowania w przypadku transakcji transgranicznych w UE i mają wpływ na zyski z działalności gospodarczej.

2.4. We wniosku dodano wyraźny obowiązek rozstrzygnięcia sporu przez państwa członkowskie, a także jasno określony limit czasu. Wyłączone zostały sytuacje dotyczące podwójnego nieopodatkowania lub przypadków oszustw, świadomego niewywiązywania się z zobowiązań lub rażącego niedbalstwa.

2.5. Dyrektywa przewiduje procedurę wzajemnego porozumiewania, wszczynaną na podstawie skargi podatnika, w ramach której państwa członkowskie muszą swobodnie współpracować i w ciągu dwóch lat osiągnąć porozumienie.

2.6. Wstępny etap procedury wzajemnego porozumiewania jest uzupełniony procedurą arbitrażową, która przewiduje rozstrzygnięcie sporu w drodze arbitrażu w terminie piętnastu miesięcy, w przypadku gdy państwom członkowskim nie udało się osiągnąć porozumienia podczas wstępnego polubownego etapu. Procedura arbitrażowa jest obowiązkowa i zostaje wszczęta automatycznie. Kończy się wydaniem ostatecznego obowiązkowego wiążącego orzeczenia przez właściwe organy państw członkowskich, których dotyczy sprawa.

2.7. Jednym z celów proponowanej dyrektywy jest większa przejrzystość. Właściwe organy mogą opublikować ostateczne orzeczenie arbitrażowe i więcej szczegółowych informacji pod warunkiem uzyskania zgody podatnika. Jeżeli podatnik nie wyraża zgody, właściwe organy publikują streszczenie tego orzeczenia.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady, będący częścią pakietu dotyczącego podatku od osób prawnych, mający na celu usprawnienie mechanizmów rozstrzygnięcia sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w UE. Pilnie potrzeba mechanizmów pozwalających na szybsze i bardziej zdecydowane rozstrzygnięcie przypadków podwójnego opodatkowania pojawiających się między państwami członkowskimi.

3.2. EKES zgadza się ze stwierdzeniem Komisji, że Europa potrzebuje dostosowanego do rynku wewnętrznego systemu podatkowego, który wspiera wzrost gospodarczy i konkurencyjność, przyciąga inwestycje, przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, wspiera innowacje i podtrzymuje europejski model społeczny. System podatkowy powinien zapewniać stabilne dochody na inwestycje publiczne i strategię polityczną sprzyjającą wzrostowi gospodarczemu. Powinien zapewniać wszystkim przedsiębiorstwom równe warunki działania i pewność prawa oraz minimalizować przeszkody w działalności transgranicznej.

3.3. EKES podziela obawy Komisji, że brak porozumienia między państwami członkowskimi odnośnie do tego, kto ma prawo do opodatkowania niektórych dochodów, często prowadzi do tego, że na przedsiębiorstwa nakłada się podatki dwukrotnie lub więcej razy w odniesieniu do tego samego dochodu. Z najnowszych danych Komisji wynika, że obecnie toczy się około 900 sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w UE, a przedmiotem sporów jest kwota 10,5 mld EUR.

3.4. Komitet z zadowoleniem przyjmuje prace Komisji zmierzające do zagwarantowania, by wszystkie przedsiębiorstwa działające w UE płaciły podatki tam, gdzie generowane są zyski i wytwarzane jest wartości, lecz przedsiębiorstwa nie powinny podlegać podwójnemu lub wielokrotnemu opodatkowaniu tych samych dochodów. Ta zasada ma kluczowe znaczenie dla sprawiedliwego i skutecznego opodatkowania. EKES podziela zdanie Komisji, że jedną z największych przeszkód podatkowych na jednolitym rynku jest podwójne opodatkowanie.

3.5. EKES z dużym zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji, by rozwiązać problem podwójnego opodatkowania w UE w sposób skoordynowany. Zgadza się z Komisją, że aby pobudzić zatrudnienie, wzrost gospodarczy i inwestycje, należy stworzyć sprzyjające otoczenie podatkowe dla przedsiębiorstw, ograniczając koszty przestrzegania przepisów i obciążenia administracyjne oraz zapewniając pewność prawa podatkowego. Znaczenie pewności prawa podatkowego we wspieraniu inwestycji i wzrostu gospodarczego zostało niedawno uznane przez przywódców państw G-20 i stało się nowym przedmiotem globalnego zainteresowania. Państwa członkowskie muszą znaleźć równowagę między wprowadzaniem niezbędnych reform a zapewnianiem stabilnego, przejrzystego i przewidywalnego otoczenia podatkowego przedsiębiorstwom.

3.6. EKES stwierdza, że samo wyeliminowanie podwójnego opodatkowania nie wystarczy do stworzenia równych warunków działania w dziedzinie opodatkowania. Uważa, że UE potrzebuje wspólnych pozytywnych, przyszłościowych ram opodatkowania przedsiębiorstw. Takie jest uzasadnienie propozycji Komisji, by wznowić proces tworzenia wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB).

3.7. EKES dostrzega, że większość państw członkowskich zawarła między sobą dwustronne umowy podatkowe w celu zapobiegania przypadkom podwójnego opodatkowania oraz że istnieją procedury rozstrzygania sporów. Procedury te są jednak długotrwałe, kosztowne i nie zawsze prowadzą do porozumienia. Unijna konwencja arbitrażowa jest do pewnego stopnia pomocna. Jednak jej zakres ogranicza się do sporów dotyczących cen transferowych i brak jest możliwości uchylenia interpretacji przepisów.

3.8. EKES wyraża zadowolenie z faktu, że proponowana dyrektywa dodaje ukierunkowane pakiety środków egzekucyjnych, aby wyeliminować najważniejsze niedociągnięcia unijnej konwencji arbitrażowej, czyli przypadki bezpośredniej lub pośredniej odmowy dostępu oraz przedłużających się i blokowanych procedur.

3.9. Komitet z zadowoleniem przyjmuje też fakt, że w szerszym zakresie przypadków korzystać będzie można z mechanizmu przewidującego obowiązkowe wiążące rozstrzygnięcie sporu. Takie usprawnienie mechanizmów rozstrzygania sporów pozwoli przedsiębiorstwom i organom administracji zaoszczędzić sporo czasu, pieniędzy i zasobów, a także wzmocni pewność opodatkowania przedsiębiorstw w UE.

3.10. EKES z dużym zadowoleniem przyjmuje fakt, że w sytuacji, kiedy państwa członkowskie nie wszczynają automatycznie procedury arbitrażowej, podatnik będzie mógł zwrócić się do sądu krajowego o podjęcie koniecznych kroków w celu utworzenia komisji arbitrażowej, która wyda ostateczną, wiążącą decyzję w danej sprawie w określonych ramach czasowych. Pomoże to zaangażowanym przedsiębiorstwom unikać niepewności, a opiera się na mechanizmach i dobrych praktykach już stosowanych we wszystkich państwach członkowskich w sporach transgranicznych dotyczących dziedzin innych niż podatki. Jednakże EKES pragnie podkreślić, że państwa członkowskie muszą zadbać o krótki czas trwania takich postępowań sądowych, aby uniknąć znacznych opóźnień w rozstrzygnięciu sporów.

3.11. EKES popiera inicjatywę Komisji, by rozszerzyć obecne monitorowanie działań krajowych na wszystkie przypadki sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w sytuacjach transgranicznych w cyklu rocznym, tak by ocenić, czy cele dyrektywy zostały spełnione. Z istniejącej analizy wynika, że niektóre sprawy nie są dopuszczane do istniejących mechanizmów rozstrzygnięcia sporów, nie są objęte zakresem unijnej konwencji arbitrażowej ani też konwencji w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, są wstrzymywane, a podatnik nie jest informowany o przyczynach tego zastoju, bądź też nie są w ogóle rozstrzygane. Na obecnym etapie EKES uważa działania państw członkowskich za niezadowolające. Wzywa Komisję do ścisłego kontrolowania funkcjonowania dyrektywy po jej wdrożeniu oraz do publikowania odnośnych analiz i wyników.

3.12. EKES zgadza się z tym, że do wyeliminowania podwójnego opodatkowania należy doprowadzić za pomocą procedury, która przewiduje jako pierwszy krok zgłoszenie sprawy do organów podatkowych zainteresowanych państw członkowskich w celu rozstrzygnięcia sporu w drodze procedury wzajemnego porozumiewania. Jeżeli takie porozumienie nie zostanie osiągnięte w określonym czasie, sprawa powinna zostać skierowana do komisji doradczej lub komisji ds. pozasądowego rozstrzygnięcia sporów, w skład których wchodzi przedstawiciele zainteresowanych organów podatkowych oraz niezależne osoby o ugruntowanej pozycji. Organy podatkowe powinny wydać ostateczne wiążące orzeczenie na podstawie opinii komisji doradczej lub komisji ds. pozasądowego rozstrzygnięcia sporów.

3.13. EKES stwierdza, że należy ustanowić w UE faktyczne minimalne normy dotyczące mechanizmów rozstrzygnięcia sporów, wyczerpujący i wystarczająco szczegółowy sposób określający konieczne kroki proceduralne, tak by zapewnić jednolite i skuteczne stosowanie tych mechanizmów.

3.14. Komitet przyjmuje też zadowoleniem pozostawienie państwom członkowskim elastyczności w dwustronnym uzgadnianiu pozasądowych mechanizmów rozstrzygnięcia sporów w poszczególnych przypadkach. Ułatwia to rozstrzygnięcie w sytuacjach wielostronnych, kiedy dany spór musi zostać rozstrzygnięty nie tylko na poziomie UE, ale również w odniesieniu do państw trzecich za pomocą umów dwustronnych.

3.15. EKES popiera przepis, że właściwe organy mogą opublikować ostateczne orzeczenie, za zgodą wszystkich podatników, których dotyczy sprawa.

3.16. Komitet pragnie podkreślić, że wdrożenie omawianego wniosku jest sprawą pilną. Liczba i skala przypadków podwójnego lub wielokrotnego opodatkowania rośnie. Nie ma tu miejsca na opóźnienia.

Bruksela, dnia 22 lutego 2017 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
